

Motion

1984/85:2116

Barbro Nilsson i Örnsköldsvik

Villkoren för svenskar som deltar i frivilligt u-landsarbete

"Intresset för u-landsarbetet grundas till största delen på personlighetsmässiga faktorer, medan mera materiella omständigheter såsom lön och meritvärde spelar en mycket liten roll."

Detta är ett citat ur arbetsmarknadsutskottets betänkande 1981/82:7 apropå vissa biståndsarbetsares syn på u-landsarbetet. Omständigheterna har förändrats, och därav motiv till en förnyad utredning.

Många svenskar har gjort och gör fortfarande uppmärksammade och berömvärda insatser i andra länder, inte minst inom missionsverksamheten. Till en del kan deras uppdrag vara finansierat genom SIDA-medel. I andra sammanhang och verksamheter bekostas deras biståndsarbete helt av svenska folkrörelser, som samlar in medel på frivillig väg. För närvarande är ca 1 800 svenskar engagerade i missionsuppdrag, med eller utan koppling till SIDA-projekt.

Under de senaste åren har vissa problem aktualiserats och medverkat till en mindre benägenhet att delta i frivilligt biståndsarbete. Det gäller den faktiska möjligheten att få tjänstledighet under en längre tidsperiod, tillgodoräkandet av tjänsteår i även välmeriterad u-landstjänstgöring och ett trängre utbud av befintligt arbete i Sverige. Detta har medfört att det har blivit allt svårare att rekrytera kvalificerad personal till arbeten inom det internationella biståndet.

Arbetet omfattade tidigt hälso- och sjukvårdsinsatser liksom utbildningsinsatser. Detta arbete har senare kompletterats med insatser inom olika områden som bevakning och industri. U-landsarbetare i egenskap av missionärer var tidigare utomlands under mycket långa perioder, ja kanske hela sitt liv. I dag väljer många att stanna kortare tid, bl. a. för att deras barn är beroende av den goda skolutbildning, som de bara kan få i Sverige.

Problemet uppstår då, hur en sådan period bedöms med hänsyn till fortsatt yrkesverksamhet i hemlandet. I dag tillgodoräknas inte åren i sjukvårdstjänst eller skolverksamhet vid statlig och kommunal tjänst i hemlandet. Därav följer också en oförmånligare egen inkomst i deras fortsatta arbete här hemma.

Inom folkrörelserna finns ett stort engagemang för olika former av solidaritets- och biståndsarbete i andra länder. Det är rimligt att vi i Sverige inte motverkar detta genom ett felaktigt regelsystem vad gäller rätt till tjänstledighet och tjänstetidsberäkning.

Mot denna bakgrund hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som
anförts i motionen och begär en översyn beträffande villkoren
för alla svenskar som deltar i frivilligt u-landsarbete.

Stockholm den 24 januari 1985

BARBRO NILSSON (s)

i Örnsköldsvik